

آبسه دور لوزه ای

Peritonsillar Abscess

آبسه دور لوزه ای در قطب فوقانی لوزه کامی حلق بوجود می آید. شایعترین آبسه فضای گردن بوده و در بالغین شایعتر از کودکان است.

ابتدا با سلولیت بافت اطراف لوزه شروع شده و در صورت عدم درمان در کمتر از چند روز به آبسه تبدیل می شود.

علائم: تورم لوزه، انحراف زبان کوچک به طرف مقابل، تغییر صدا و در موارد شدیدتر قفل شدن فک (تریسموس) و حرکات دردناک گردن.

درمان: شامل سه اصل کلی است:

- اقدامات محافظتی
- تجویز آنتی بیوتیک
- تخلیه چرک

اقدامات محافظتی شامل:

- تجویز مسکن و تب بر
- شستشوی گلو و دهان با محلول نرمال سیلین هر ۲-۴ ساعت
- تامین مایعات از دست رفته بدن بیمار (هیدراته کردن)
- رژیم غذایی نرم یا آبکی در حد تحمل

آبسه فضای جانبی حلق Parapharyngeal Abscess

شایعترین آبسه بعد از آبسه دور لوزه می باشد و معمولاً در اثر انتشار عفونت اعضای مجاور لوزه یا پاروتید به وجود می آید.

علائم: سختی بلع، قفل شدن فک (تریسموس)، تورم حلق و درد گردن.

درمان: در ابتدا به صورت محافظتی مانند آبسه دور لوزه شامل تجویز مسکن، شستشوی گلو و تامین مایعات بدن می باشد و سپس آنتی بیوتیک وریدی با دوز بالا و چنانچه آنتی بیوتیک پاسخگو نبود از تخلیه آبسه استفاده می شود.

آبسه پشت حلق Retropharyngeal Abscess

این عفونت معمولاً در اطفال در سنین ۶-۳ سال و به دنبال عفونت و یا ضربه و آسیب به وجود می آید.

علائم: تب، سختی بلع، تغییر صدا و تو دماغی (کلفت شدن صدا)، سرفه های صدادار، تنفس صدادار، دردناک بودن گردن و با بزرگ شدن آبسه، تنگی مجرای تنفسی و تورم یک طرفه گلو.

درمان: بستری کردن اورژانسی بیمار و دادن اکسیژن، تجویز آنتی بیوتیک تزریقی به همراه برش و تخلیه آبسه تحت بیهوشی عمومی.

توجه: قرار دادن کودک به سمت سر به جلو و نشستن کودک خطرناک است.

سلولیت پیشرونده جلو گردن

عفونت شدید و سریع فضای زیر زبان به صورت دو طرفه که باعث ادم نسج های قدامی گردن و بالا آمدن زبان و انسداد راههای هوایی می شود که این حالت تحت عنوان آنژین لودویگ نامیده می شود و به دلیل انسداد راههای هوایی بسیار خطرناک است و باید درمان شود.

علائم: تب، ادم دردناک، محدودیت حرکت گردن، سختی بلع، آبریزش از دهان، قفل شدن فک و در موارد شدید منجر به انسداد راههای هوایی عفونت غلاف کاروتید و قفسه سینه می شود.

درمان: اصلاح وضعیت راه هوایی، آنتی بیوتیک وسیع الطیف وریدی و تخلیه آبسه.

Septal Abscess

آبسه تیغه بینی

در اثر ضربه و تشکیل هماتوم در تیغه بینی و عدم درمان به موقع هماتوم، باکتری در داخل هماتوم رشد کرده و باعث تشکیل آبسه نکروز غضروف بینی و فرو رفتگی تیغه میانی بینی شده و به اصطلاح بینی (زینی شکل) به وجود می آید.

علائم: تورم داخل بینی، گرفتگی بینی، درد، حساسیت قرمزی مخاط و پوست بینی و تب.

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مرکز آموزشی درمانی خلیلی

آبسه های سر و گردن

کد سند: f-1/3/3-36

واحد آموزش سلامت

۱۴۰۲

درمان: باید از گسترش عفونت در حفره دهان و فضای عمقی گردن جلوگیری کرد. بنابراین آنتی بیوتیک های وسیع الطیف وریدی تجویز می شود. از محلول شستشوی کلرهگزیدین نیز استفاده می شود.

مرحله بعد برش و تخلیه آبسه، ارجاع به دندانپزشک و یا کشیدن دندان می باشد.

توجه: شستشوی مرتب دهان و حلق با محلول شستشوی نرمال سلین و همچنین کلرهگزیدین طبق نظر پزشک از عوامل موثر در درمان آبسه های حلق می باشد.

هشدار: در تمامی آبسه های ناحیه سر و گردن چنانچه با تنگی نفس و انسداد راههای هوایی مواجه شدید باید سریعاً به پزشک مراجعه نمایید.

منابع:

۵- بهرپهم و همکاران. ترجمه: پ. برقی و همکاران. بیماریهای گوش و حلق و بینی و جراحی سر و گردن. انتشارات ابن سینا. ۱۳۹۲

۶- س. مجیدی، م. اصغر نیا. اورژانس ها. انتشارات جامعه نگر. ۱۳۸۹

– بازبینی توسط اساتید گوش، حلق و بینی مرکز آموزشی درمانی خلیلی

– بازنگری ۱۴۰۲

درمان: بلافاصله پس از تشخیص باید هماتوم تخلیه شود. تجویز آنتی بیوتیک های خوراکی برای ۷ الی ۱۰ روز، مراجعه بیمار دو روز پشت سر هم جهت اطمینان از عدم تشکیل مجدد هماتوم، خودداری از تخلیه محکم بینی برای ۳ الی ۵ روز.

Dental Abscess

آبسه دندان

اگر پالپ دندان پس از عفونی شدن نتواند از خود دفاع کند احتمال تشکیل آبسه داندانی در نوک ریشه بسیار زیاد می شود. درد و تورم لته به همراه احساس مزه بد در دهان از نشانه های آبسه داندانی است که معمولاً همراه با سابقه خونریزی از لته می باشد.

علائم: ادم، قرمزی و درد لته، خارج شدن چرک از شیار لته، لق شدن دندان و در موارد شدید تب بالا و بی حالی. اگر آبسه در نواحی سطحی و در مجاورت فک باشد مشکل چندان پیش نمی آید و به آسانی می توان آن را کنترل و درمان کرد. اما اگر به فضای عمقی گردن مثل فضاهای اطراف حلق و مجاری تنفسی و حتی اطراف مغز راه پیدا کند می تواند بسیار خطرناک باشد و موجب انسداد راههای تنفسی و درگیری مغز و مننژیت و انتشار در خون شود.